

3 november 2014

Onderzoek: Pesten

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 30.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

Het 1V Jongerenpanel bestaat uit ruim 3000 jongeren van 12 t/m 24 jaar. De uitslag van de peiling is na weging representatief voor drie variabelen, namelijk leeftijd, geslacht en spreiding over het land.

Over dit onderzoek

Dit onderzoek bestaat uit twee delen: een online onderzoek onder de leden van het EenVandaag Opiniepanel en een online onderzoek onder de leden van het 1V Jongerenpanel.

Aan het onderzoek deden 26.169 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee, onder wie 313 docenten die momenteel lesgeven in het voortgezet onderwijs. Daarnaast deden er 1430 jongeren uit het 1V Jongerenpanel mee, onder wie 608 middelbare scholieren.

Het onderzoek vond plaats van 23 t/m 30 oktober 2014.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Eva van Mossevelde:
eva.van.mossevelde@eenvandaag.nl en 035-6715809.

Onderzoeksresultaten Opiniepanel

Bepaalde gedragingen zoals mishandeling of bedreiging zijn nu al strafbaar, maar pesten als zodanig niet. Sommigen vinden dat de overheid de wettelijke mogelijkheden om pesten strafbaar te maken moet verruimen omdat pesten ernstige gevolgen kan hebben. Anderen zijn tegen wettelijke verruiming, omdat ze vinden dat jongeren de consequenties van hun gedrag nog niet goed kunnen overzien en het strafbaar maken daarom te ver gaat.

'De mogelijkheden om pesten strafbaar te maken in de wet moeten verruimd worden.'

	Alle panelleden	Docenten VO
Mee eens	71%	48%
Mee oneens	22%	43%
Geen mening	7%	8%

Stel dat pesten strafbaar wordt, dan zijn er verschillende straffen denkbaar. Een optie is om de ouders een boete te geven als hun kind blijft pesten. Ook kan een pester worden gedagvaard, waardoor het voor de rechter moet verschijnen en een strafblad riskeert.

Zou u het een goede of een slechte zaak vinden als ouders een boete riskeren als hun kind pest?

	Alle panelleden	Docenten VO
Goede zaak	56%	33%
Slechte zaak	32%	59%
Geen mening	12%	8%

Zou u het een goede of een slechte zaak vinden als pesters tussen de 12 en 18 jaar een strafblad riskeren?

	Alle panelleden	Docenten VO
Goede zaak	63%	36%
Slechte zaak	28%	55%
Geen mening	9%	8%

De volgende vragen zijn alleen gesteld aan 313 docenten die werkzaam zijn in het voortgezet onderwijs.

Begin deze maand kwamen staatssecretaris Dekker (Onderwijs) en de sectorraden VO-raad en PO-raad tot een gezamenlijke aanpak van pesten. In deze aanpak staat het scholen vrij om zelf te bepalen hoe ze pesten aanpakken, als ze maar kunnen aantonen dat hun eigen aanpak werkt. Er komt dus geen verplichting om een bewezen effectief anti-pestprogramma te gebruiken. Wel moeten scholen zorgen voor een aanspreekpunt binnen de school waar leerlingen en ouders terecht kunnen als er sprake is van pesten.

Wat vindt u over het algemeen van dit plan tegen pesten?

Goed plan	79%
Slecht plan	15%
Geen mening	6%

Verwacht u dat dit plan ervoor gaat zorgen dat er structureel minder wordt gepest op uw school?

Ja	19%
Nee	47%
Er wordt niet of nauwelijks gepest op mijn school	10%
Weet niet / geen mening	24%

Eerder overwoog de staatssecretaris om scholen te verplichten een anti-pestmethode te kiezen die bewezen effectief is. Dit plan is nu van de baan: scholen mogen zelf weten hoe ze pesten tegengaan, als ze maar kunnen aantonen dat hun aanpak werkt.

Wat vindt u beter: scholen een anti-pestmethode laten gebruiken dat bewezen effectief is, of scholen zelf laten bepalen hoe ze pesten aanpakken?

Het is beter om scholen verplicht te laten kiezen uit effectieve anti-pestmethodes	34%
Het is beter om scholen zelf te laten bepalen hoe ze pesten aanpakken, als de school maar kan aantonen dat de aanpak werkt	63%
Weet niet / geen mening	2%

In het plan van Dekker staat dat scholen moeten zorgen voor een aanspreekpunt binnen de school waar leerlingen en ouders terecht kunnen als er sprake is van pesten.

Is er op uw school op dit moment al een aanspreekpunt waar leerlingen en ouders terecht kunnen als er sprake is van pesten?

Ja	78%
Nee	12%
Weet niet	9%

Hoeveel wordt er volgens u gepest op uw school?

Veel	10%
Weinig	70%
Weet niet	20%

Bent u op de hoogte van het pestprotocol bij u op school?

Ja, ik weet alleen dat het er is	48%
Ja, ik ken het ook inhoudelijk	42%
Nee, voor zover ik weet is er geen protocol	10%

Is er volgens u op dit moment voldoende of onvoldoende aandacht vanuit de directie om pesten op uw school te voorkomen of te verminderen?

Voldoende	68%
Onvoldoende	23%
Weet niet	9%

Heeft u de afgelopen drie jaar meegemaakt dat er op uw school GEEN actie werd ondernomen tegen pesten, terwijl daar volgens u wel reden voor was?

Ja, dat is een enkele keer voorgekomen	13%
Ja, dat is vaker voorgekomen	2%
Nee	74%
Weet niet / geen mening	11%

Beschikt u persoonlijk over voldoende kennis en handvatten om pesten goed aan te pakken als u het signaleert?

Ja	52%
Nee	35%
Geen mening	13%

Hoeveel behoefte heeft u aan (bij)scholing over hoe om te gaan met pesten?

Veel behoefte	48%
Weinig behoefte	50%
Geen mening	2%

Wat denkt u dat het best helpt om pesten op scholen te verminderen?

U kunt drie antwoorden aankruisen.

Met de klas gedragsregels opstellen	52%
School moet antipestbeleid/pestprotocol opstellen én naleven	50%
Scholen verplichten effectieve programma's tegen pesten te gebruiken	12%
Leraren moeten verplicht in de les aandacht besteden aan pesten	9%
Scholen moeten ouders (eerder) schorsen	31%
Leraren moeten strenger optreden als ze het zien/horen	22%
Gastles/toneelstuk over de impact van pesten	27%
Grote voorlichtingscampagne op scholen	5%
Leraren beter opleiden hoe om te gaan met pesten	36%
Anders	14%
Vrijwel niets helpt	8%
Weet niet / geen mening	1%

Onderzoeksresultaten Jongerenpanel

Pesten is niet strafbaar (mishandeling of bedreiging wel). Sommigen vinden dat pesten wel strafbaar moet worden, omdat het ernstige gevolgen kan hebben.

Anderen vinden het strafbaar maken van pesten te ver gaan, omdat jongeren de gevolgen van hun gedrag nog niet goed kunnen overzien.

Vind jij dat pesten wel of niet strafbaar moet worden?

Pesten moet strafbaar worden	44%
Pesten moet niet strafbaar worden	43%
Weet niet / geen mening	13%

Stel dat pesten strafbaar wordt, dan zijn er verschillende straffen denkbaar. Een optie is om de ouders een boete te geven als hun kind blijft pesten. Ook kan een pester voor de rechter worden geroepen, waardoor hij of zij een strafblad riskeert.

Zou je het een goede of een slechte zaak vinden als ouders een boete riskeren als hun kind pest?

Goede zaak	32%
Slechte zaak	60%
Weet niet	9%

Zou je het een goede of een slechte zaak vinden als pesters (vanaf 12 jaar) een strafblad riskeren?

Goede zaak	42%
Slechte zaak	49%
Weet niet	8%

De volgende vragen zijn alleen gesteld aan 608 middelbare scholieren.

Hoeveel aandacht is er op jouw school voor pesten?

Heel veel aandacht	5%
Redelijk veel aandacht	33%
Niet zo veel aandacht	51%
Helemaal geen aandacht	8%
Weet niet / geen mening	2%

Met pesten bedoelen we in dit onderzoek vaker en gedurende langere tijd negatief gedrag vertonen naar een medeleerling met als doel om te kwetsen.

Denk aan verbaal pesten (uitschelden, bedreigen, roddel verspreiden), lichamelijk pesten (slaan, schoppen, duwen) en ander pestgedrag zoals buitensluiten, spullen vernielen of via sociale media pesten.

Hoeveel wordt er volgens jou gepest op jouw school?

Heel veel	3%
Redelijk veel	18%
Niet zo veel	69%
Helemaal niet	6%
Weet niet	4%

Hoeveel wordt er volgens jou gepest in jouw klas?

Heel veel	2%
Redelijk veel	4%
Niet zo veel	38%
Helemaal niet	53%
Weet niet	3%

Is het onderwerp 'pesten' wel eens klassikaal behandeld op school?

Ja	70%
Nee	25%
Weet niet	5%

Vind jij dat er op jouw school (extra) lessen nodig zijn over pesten?

Ja	29%
Nee	60%
Weet niet	11%

Stelling: 'Alle scholen zouden in de brugklas een speciale les over pesten moeten geven.'

Eens	80%
Oneens	14%
Geen mening	6%

In een nieuw plan van staatssecretaris Dekker (Onderwijs) staat dat op iedere school een aanspreekpunt moet zijn waar leerlingen en ouders terecht kunnen als er gepest wordt.

Is er op jouw school al een aanspreekpunt waar leerlingen en ouders terecht kunnen als er gepest wordt?

Ja	69%
Nee	12%
Weet ik niet	18%

De volgende vragen zijn aan alle 1430 jongeren in het onderzoek gesteld.

Met pesten bedoelen we in dit onderzoek vaker en gedurende langere tijd negatief gedrag vertonen naar een medeleerling toe met als doel om te kwetsen.

Denk aan verbaal pesten (uitschelden, bedreigen, roddel verspreiden), lichamelijk pesten (slaan, schoppen, duwen) en ander pestgedrag zoals buitensluiten, spullen vernielen of via sociale media pesten.

Heb jij zelf wel eens gepest?

Ja	19%
Nee	78%
Weet niet	3%

Werd of word jij zelf gepest op de basis- of middelbare school?

Als het één of twee keer is gebeurd, valt dit niet onder de noemer 'pesten'.

Ja, op de basisschool	23%
Ja, op de middelbare school	10%
Ja, op de basis- en de middelbare school	25%
Nee	42%

De volgende vraag is gesteld aan 827 jongeren die aangeven te zijn gepest.

Wanneer vond het pesten plaats?

Op dit moment	2%
In de afgelopen twee jaar	7%
Twee tot vijf jaar geleden	28%
Langer dan vijf jaar geleden	59%
Weet niet / geen mening	2%

Stelling: 'Een leraar of de school weet/wist van het pesten, maar doet/deed er weinig tot niets aan.'

Eens	52%
Oneens	38%
Geen mening	9%

Heb jij het pesten gemeld op school?

We bedoelen dat je het gemeld hebt aan iemand die op school werkt, dus niet aan een medeleerling. Je kunt meerdere antwoorden geven.

Ja, aan een leraar / meerdere leraren	63%
Ja, aan een vertrouwenspersoon	22%
Ja, aan de (con)rector	12%
Ja, aan de conciërge	4%
Ja, aan iemand anders die op school werkt	8%
Nee	29%

De volgende vraag is gesteld aan de gepeste jongeren die het niet gemeld hebben op school. N = 256

Waarom heb je het pesten niet gemeld op school?

Je kunt meerdere antwoorden geven.

Te veel moeite	6%
Het is niet erg genoeg, niet nodig	46%
Bang dat het pesten dan erger wordt	27%
Ik wil niet dat iedereen weet dat ik gepest wordt/werd	18%
Ik los het liever zelf op	33%
Ze doen er toch niets tegen	27%
Ik schaam(de) me ervoor	27%
De leraar doet/deed zelf mee aan het pesten	4%
Ik weet niet bij wie ik moet zijn	12%
Slechte ervaring met zulke meldingen bij mij op school	8%
Andere reden	14%
Geen mening	5%

De volgende vragen zijn gesteld aan de gepeste jongeren die het wel gemeld hebben op school. N = 571

Hoe heeft de school gehandeld na je melding?

Je kunt meerdere antwoorden geven.

School heeft (vrijwel) niets gedaan	41%
School heeft een gesprek met de pester(s) gehad	54%
School heeft de ouders van de pester(s) op de hoogte gesteld	14%
School heeft de pester(s) een straf gegeven	10%
School heeft de pester(s) geschorst	3%
Een klassikaal gesprek over pesten gevoerd	23%
Een schoolproject / weerbaarheidstraining	8%
Geen mening	9%
Anders	3%

Hoe vind je dat op school is omgegaan met je melding(en) over het pesten?

Goed	33%
Niet goed	60%
Geen mening	8%

Is het pesten opgehouden, hetzelfde gebleven of verergerd nadat je het op school hebt gemeld?

Minder geworden	38%
Hetzelfde gebleven	47%
Erger geworden	11%
Geen mening	5%

Vind jij dat de school er voldoende of onvoldoende aan gedaan heeft om het pesten te stoppen?

Voldoende	32%
Onvoldoende	61%
Geen mening	7%

De volgende vraag is aan alle 1430 ondervraagde jongeren gesteld.

Wat denk jij dat over het algemeen kan helpen om het pesten op middelbare scholen tegen te gaan? *Je kan maximaal drie antwoorden aankruisen.*

Met de klas gedragsregels opstellen	15%
School moet antipestbeleid/pestprotocol opstellen én naleven	37%
Scholen verplichten effectieve anti-pestprogramma's te gebruiken	18%
Leraren moeten verplicht in de les aandacht besteden aan pesten	16%
Scholen moeten ouders (eerder) schorsen	39%
Leraren moeten strenger optreden als ze het zien/horen	58%
Gastles/toneelstuk over de impact van pesten	13%
Grote voorlichtingscampagne op scholen	7%
Leraren beter opleiden hoe om te gaan met pesten	42%
Anders	7%
Vrijwel niets helpt	7%
Weet niet / geen mening	1%